

ТЕХНОЛОГІЧНА КУЛЬТУРА ЯК КОМПОНЕНТ ПРОФЕСІЙНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ КУЛЬТУРИ ВЧИТЕЛЯ ТЕХНОЛОГІЧНОЇ ОСВІТИ

ткачук с.і.

В статті розкриваються передумови формування технологічної культури у майбутніх учителів технологічної освіти. Аналізується основна мета освітньої галузі «Технологія» та її завдання. Визначається сутність поняття «технологічна культура» як складової загальної та професійної культури майбутнього вчителя.

Глибокі соціальні й економічні зрушення, що відбуваються на межі третього тисячоліття в Україні, спонукають до реформування системи освіти, яка має сприяти утвердженню людини як найвищої соціальної цінності.

Нині, коли школа переорієнтовується на вимоги ринкової побудови всіх сфер соціального життя держави, найперше змінилася роль вчителя як центральної фігури в організації навчально-виховного процесу, зокрема майбутнього фахівця освітньої галузі «Технологія».

Застосування в сучасному виробництві нового покоління техніки й новітніх технологій, становлення й розвиток ринкових відносин та нових форм господарювання, зростання обсягу досягнень про перетворення матеріалів, енергії й інформації в інтересах людини, про загальні принципи цих перетворень вимагають нового підходу до формування технологічної культури в майбутніх учителів технологічної освіти.

Технологічна освіта підростаючого покоління на порозі третього тисячоліття стала необхідною складовою загальної середньої освіти, необхідною умовою цілісного й гармонійного розвитку особистості школяра.

Державний стандарт базової і повної середньої освіти, затверджений постановою Кабінету Міністрів України № 24 від 14 січня 2004 р., передбачає уведення освітньої галузі «Технологія», основною метою якої є формування технічно та технологічно освіченої особистості, підготовленої до життя та активної трудової діяльності в умовах сучасного високотехнологічного інформаційного суспільства, набуття школярами життєво необхідних знань та вмінь і навичок ведення домашнього господарства й сімейної економіки, основних компонентів інформаційної культури учнів, забезпечення умов для їх професійного самовизначення, вироблення в них навичок творчої

діяльності, виховання культури праці, здійсненні допрофесійної та професійної підготовки за їх бажанням і з урахуванням індивідуальних можливостей [1].

Стає очевидним, що досягнення мети сучасної освіти пов'язане з особистісним потенціалом учителя, його загальною та професійною культурою, від рівня їх розвитку залежить майбутнє нового покоління. Перехід до нової освітньої парадигми, доміантним фактором якої є культура, виховання «людини культури», визначає орієнтири вищої педагогічної освіти.

Національна доктрина розвитку освіти України в XXI столітті, схвалена II Всеукраїнським з'їздом працівників освітянської галузі, визначає основні стратегічні напрями її розвитку. Зокрема, одним із пріоритетних завдань загальної середньої освіти є підготовка молоді до подальшого навчання та трудової діяльності. Освітня галузь «Технологія», основною формою реалізації якої є навчальний предмет «Технології» [2], передбачає вирішення низки завдань, що вимагають від майбутніх учителів технологічної освіти оволодіти основами технологічної культури.

Особливість сучасної ситуації, коли прийняття неправильних рішень і неувага до проблем наслідків експлуатації техніки та екологічно небезпечних технологій може викликати негативні результати для всієї цивілізації та земної біосфери, вимагає необхідності формування в підростаючого покоління технологічної культури, яка є головним компонентом матеріальної культури. Отже, процес професійної підготовки сучасного вчителя технологічної освіти зазнає коректив, які вимагають надання уваги його технологічній культурі.

Технологічна культура як одна з універсальних культур, фундаментальних складових загальної та професійної культур впливає на все життя людини та суспільства. По-перше, вона передбачає наявність у людини системи технологічних знань, умінь і технологічно важливих якостей. По-друге, технологічна культура формує певний технологічний погляд на світ і виявляється в технічному світогляді, в основі якого лежить глобальний планетарний погляд на світ, що є поєднанням біосфери, техносфери та ноосфери. Центром цієї системи є людина, яка своїм розумом свідомо підтримує рівновагу у світі.

Таким чином, оволодівши технологічною культурою, студенти вищих навчальних закладів, зокрема, Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини технолого-педагогічного факультету, значною мірою зможуть легше здобути знання про техносферу, уміння застосовувати її досягнення на користь людини, враховуючи природо- і культуродоцільності. Усе це формуватиме навички

самостійного критичного мислення, самоаналізу, умови самовдосконалення, раціонального вирішення проблем за допомогою сучасних технологій, дасть змогу бути здатним генерувати нові ідеї, творчо мислити, грамотно працювати з інформацією та інформаційними системами, усвідомлювати відповідальність перед суспільством і окремими людьми за наслідки своїх технічних проектів у майбутньому.

1. Державний стандарт освітньої галузі «Технологія»// Трудова підготовка в закладах освіти. -2003. -№1. – С. 3-6.
2. Ільченко А. Актуальні питання трудового і профільного навчання та професійної підготовки //Трудова підготовка в закладах освіти. – 2002. – №1. – С. 4–17.

Технологічна культура як компонент професійно-педагогічної культури вчителя технологічної освіти

Ткачук Станіслав Іванович

В статті розкриваються передумови формування технологічної культури у майбутніх учителів технологічної освіти. Аналізується основна мета освітньої галузі «Технологія» та її завдання. Визначається сутність поняття «технологічна культура» як складової загальної та професійної культури майбутнього вчителя.